

**Sprawozdanie z II spotkania
Polskiej Grupy Roboczej
Badań nad Dziecięcym Stwardnieniem Rozsianym
Warszawa, 5 listopada 2010 roku**

Po roku od powołania i pierwszych obrad Polskiej Grupy Roboczej Badań nad Dziecięcym Stwardnieniem Rozsianym odbyło się drugie spotkanie – podsumowujące dotychczasowe postępy związane z tworzeniem bazy danych dzieci z SM w Polsce oraz przedstawiające propozycje dalszych badań wielośrodkowych. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Oddziałów i Klinik Neurologii Dziecięcej z Białegostoku, Gdańska, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Poznania, Rzeszowa, Warszawy i Wrocławia pod przewodnictwem konsultanta krajowego ds. neurologii dziecięcej prof. Sergiusza Józwiaka.

Zebrań uwświetlił prof. Angelo Ghezzi z Włoch, wygłaszając obszerny wykład na temat leczenia stwardnienia rozsianego u dzieci i młodzieży w oparciu o doświadczenia własne i dotychczasowe wyniki światowe. Rekomendacje dla terapii immunomodulującej obejmują interferony beta oraz octan glatirameru, stosowany alternatywnie przy nieskuteczności interferonów, jednak w Polsce nierefundowany poniżej 18 r.ż.

Prof. A. Ghezzi omawiał również możliwości dotyczące tzw. drugiej linii leczenia z zastosowaniem natalizumabu i w dalszej kolejności leków immunosupresyjnych – mitoksantronu, cyklofosfamidu i azatiopryny. Obserwacje retrospektywne pozwalają stwierdzić podobną skuteczność i tolerancję leczenia immunomodulującego u dzieci i dorosłych.

W dalszej części zebrania przedstawione zostały propozycje badań wielośrodkowych: ocena funkcji poznawczych i jakości życia u dzieci i młodzieży z SM (lek. Karolina Kupczyk, Klinika Neurologii Wieku Rozwojowego w Poznaniu), ocena roli chemokin i przeciwciał przeciwko białkom mieliny w etiopatogenezie SM u dzieci (prof. Katarzyna Kotulska, Klinika Neurologii i Epileptologii IPCZD w Warszawie), ocena wpływu witaminy D na rozwój SM u dzieci (lek. Małgorzata Bilaska, Klinika Neurologii i Epileptologii IPCZD w Warszawie).

Warsztaty naukowe zakończyło szkolenie z obsługi RebiSmarta – elektronicznego autowstrzykiwacza dla interferonu beta 1a (lek. Marcin Zarzycki, Merck Sp.z o.o.) oraz wystąpienie dr Małgorzaty Budlewskiej (Merck Sp.z o.o.), podsumowujące korzyści z wczesnego leczenia interferonami beta u pacjentów ze stwardnieniem rozsianym.

Karolina Kupczyk

**Konferencja naukowa „Forum Neurologii
Dziecięcej”
7 – 8 października 2010 r. Poznań**

W dniach 7 – 8 października 2010 roku w Poznaniu odbyła się konferencja naukowa *Forum Neurologii Dziecięcej* zorganizowana przez Wielkopolski Oddział Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, Katedrę i Klinikę Neurologii Wieku Rozwojowego UM im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu oraz Wydawnictwo Forum Sp. z o.o. Przewodniczącą Komitetu Naukowego była prof. Barbara Steinborn.

Dwudniowa konferencja została podzielona na sześć sesji. Obrady odbyły się na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, gdzie przybyło ponad 250 uczestników z całej Polski. Wykładowcami byli specjaliści neurologii dziecięcej, neurologii, psychiatrii, pediatrii i rehabilitacji. Poruszono szereg zagadnień z zakresu neurologii wieku rozwojowego. Część oficjalną otworzyła prof. Barbara Steinborn, która serdecznie przywitała gości. W imieniu prelegentów zaprosiła do wysłuchania wykładów, wyrażając nadzieję, że konferencja będzie stanowić ważne wydarzenie naukowe, okazję do uzyskania wielu ciekawych informacji i wymiany medycznych doświadczeń.

Sesję poświęconą padaczce rozpoczął wykład dr n. med. Marii Mazurkiewicz-Beldzińskiej na temat stanów napadowych indukowanych bodźcami zewnętrznymi. Uczestnicy mieli okazję zobaczyć interesujące materiały wideo obrazujące przypadki kliniczne. Następnie prof. Barbara Steinborn w swoim wystąpieniu omówiła najnowsze wytyczne w leczeniu padaczki u dzieci, przedstawiła także złożony problem doboru odpowiedniego leku w zależności od rodzaju napadów padaczkowych. Lek. med. Anna Winczewska-Wiktor przedstawiła problemy pacjentów chorych na padaczkę w okresach międzynapadowych. Na zakończenie sesji prof. Wojciech Służewski omówił wskazania, przeciwwskazania i ograniczenia w szczepieniach u dzieci, wskazując przy tym jednocześnie na szczególną rolę neurologa dziecięcego. W drugiej sesji, poświęconej zespołowi nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD), dr n. med. Henrik Uebel z Niemiec wygłosił wykład pt.: *ADHD – od diagnozy do leczenia*. Słuchacze mieli możliwość porównania swoich doświadczeń w leczeniu dzieci z ADHD z przedstawionymi przypadkami z Niemiec. Następnie dr hab. n. med. Małgorzata Janas-Kozik omówiła złożony problem nadruchliwości i zaburzeń koncentracji uwagi w grupie pacjentów z płodowym zespołem alkoholowym (FASD). W dalszej części prof. Barbara Steinborn przybliżyła słuchaczom temat współistnienia innych neurologicznych zespołów chorobowych w grupie dzieci z ADHD. Kolejna w tym dniu sesja poświęcona była współczesnym poglądom na temat bólów głowy i dziecięcych zespołów okresowych. Problem migreny, jej patogenezę, epidemiologię, odmienności w wieku dziecięcym wnikliwie omówił prof. Wojciech Kozubski. Dr hab. n. med. Leszek Boćkowski skupił się na najnowszych moż-

liwościach leczenia bólów głowy u dzieci. Ostatnie wystąpienie lek. med. Anny Winczewskiej-Wiktor poświęcone było dziecięcym zespołom okresowym.

Drugi dzień konferencji otworzyła sesja poświęcona leczeniu stwardnienia rozsianego u dzieci. Prof. Jacek Losy przedstawił słuchaczom rodzące się możliwości doustnej farmakoterapii u pacjentów z SM. Takie leki jak, fingolimod oraz kladrybina, pomyślnie przeszły już badania kliniczne i wkrótce możemy się spodziewać, że pojawią się na rynku. Z kolei dr hab. n. med. Katarzyna Kotulska przybliżyła problem leczenia SM wśród dzieci i młodzieży. Ostatni wykład lek. med. Karoliny Kupczyk poświęcony był programom terapeutycznym i możliwościom leczenia pacjentów z SM w Polsce. W kolejnym wystąpieniu dr n. med. Maria Mazurkiewicz-Beldzińska przedstawiła słuchaczom wskazania, przeciwwskazania, działania niepożądane oraz dawkowanie lewetirecetamu u dzieci chorych na padaczkę. Następną sesję rozpoczął dr n. med. Marcin Żarowski, który szczegółowo omówił potrzeby, możliwości oraz korzyści diagnostyki różnicowej zaburzeń snu u dzieci. Wybrane przypadki kliniczne pacjentów, poparte materiałami wideo, przedstawił lek. med. Jędrzej Fliciński i mgr Monika Cieślik. W sesji poświęconej rehabilitacji dr n. med. Bożena Okurowska-Zawada omówiła rolę neurologa dziecięcego w planowaniu usprawniania dzieci, podkreślając jak ważna dla pacjentów jest wczesna rehabilitacja. Następnie dr Maria Borkowska przedstawiła metodę terapii neurorozwojowej (NDT) w rehabilitacji dzieci z zaburzeniami rozwoju ruchowego. Trzeci wykład wygłosiła dr n. med. Beata Olchowik na temat aspektów klinicznych stosowania fizykoterapii u dzieci. W dalszej części sesji mgr Piotr Sobaniec przedstawił rolę Biofeedback-EEG w terapii i rehabilitacji zaburzeń neurologicznych. Ostatnie wystąpienie dr n. med. Joanna Śmigielska-Kuzia poświęciła najnowszym doniesieniom naukowym na temat podłoża genetycznego trisomii chromosomu 21.

Na zakończenie części oficjalnej konferencji prof. Barbara Steinborn podziękowała wykładowcom, współorganizatorom, gościom i uczestnikom za przybycie i zaprosiła wszystkich na drugą konferencję *Forum Neurologii Dziecięcej*, która odbędzie się 7-8 października 2011 roku w Poznaniu. Prof. Barbara Steinborn wyraziła nadzieję, że konferencje te na stałe wpisze się do kalendarza spotkań i stanowić będą miejsce do interdyscyplinarnej dyskusji na temat diagnostyki i terapii zaburzeń neurologicznych wieku rozwojowego.

Każdy uczestnik konferencji otrzymał certyfikat przyznający 10 punktów edukacyjnych. Wieczorne spotkanie podczas koncertu „Classic Meets Boogie” w wykonaniu Macieja Markiewicza jak i cała konferencja przebiegały w niezwykle miłej, koleżeńskej atmosferze. Organizacja konferencji oraz wysoki poziom merytoryczny przedstawionych wykładów były okazją do twórczych dyskusji, wymiany zawodowych doświadczeń i poszerzenia kontaktów.

Jędrzej Fliciński

Konferencja „Urazy czaszkowo-mózgowe u dzieci” Ryn, 21 – 23 października 2010 r.

Ponad trzystu uczestników zgromadziła ogólnopolska konferencja interdyscyplinarna pt.: *Neurotraumatologia dziecięca. Urazy czaszkowo-mózgowe u dzieci*, której organizatorem był Oddział Regionalny Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych w Olsztynie oraz Polskie Towarzystwo Chirurgów Dziecięcych, Sekcja Pediatryczna Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie. Konferencja odbyła się 21 – 23 października 2010 r. w hotelu „Zamek Ryn” w Rynie.

Urazy są jedną z głównych przyczyn zgonów oraz najczęstszą przyczyną hospitalizacji dzieci i młodzieży w specjalistycznych ośrodkach pediatrycznych.

Celem konferencji była próba całościowego, interdyscyplinarnego ujęcia zagadnień związanych z diagnostyką i leczeniem urazów czaszkowo-mózgowych u dzieci z punktu widzenia ratownictwa medycznego, chirurgii dziecięcej, intensywnej terapii, anestezjologii, radiologii, neurochirurgii i neurologii dziecięcej, a także omówienie optymalnego systemu udzielania pomocy dzieciom z tego typu urazami. Wzięli w niej udział przedstawiciele wszystkich najważniejszych ośrodków pediatrycznych w kraju oraz czołowe postaci środowiska naukowego zajmujące się tym zagadnieniem – łącznie ponad trzystu lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych. Omówiono problemy następstw urazów czaszkowo-mózgowych wieku rozwojowego w tym patomechanizm obrzęku, problematykę krążenia mózgowego, obrazowania, leczenia zachowawczego i operacyjnego.

Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń i najnowszych osiągnięć medycyny wieku rozwojowego w tym zakresie. Specjaliści z ośrodków pediatrycznych m.in. z Białegostoku, Warszawy, Katowic, Cambridge, Krakowa, Olsztyna, Łodzi, Wrocławia i Gdańska pod kierunkiem konsultantów krajowych przedstawili swoje prace poświęcone szczegółowym zagadnieniom z tego obszaru, a także dyskutowali nad ujednoczeniem standardów postępowania diagnostyczno-leczniczego w urazach czaszkowo-mózgowych u dzieci. W ciągu ostatnich lat nie organizowano podobnego przedsięwzięcia naukowego, które tematyką i zasięgiem odpowiadałoby tej konferencji.

Elżbieta Łobodzińska-Młynarczyk

Kongresy i konferencje naukowe 2011

3rd London-Innsbruck Colloquium on Acute Seizures and Status Epilepticus, 07- 09 kwiecień 2011, Oxford, Anglia, www.statusepilepticus2011.eu

63 Coroczny Kongres Amerykańskiej Akademii Neurologii, 09-16.04.2011, Honolulu, USA, www.aan.com

IX Kongres Europejskich Towarzystw Neurologii Dziecięcej, Cavat-Dubrovnik, Chorwacja, 11-14 maj 2011, www.epns2011.com

VI Kongres Polskiego Towarzystwa Epileptologii, Warszawa, 19-21 maj 2011, www.epilepsy.org.pl

XXI Konferencja Europejskich Towarzystw Neurologicznych, Berlin, Niemcy, 28-31 maj 2011, Lizbona, Portugalia, www.congrex.ch/ens2011

VI Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, Wrocław, 1-4 czerwca 2011, www.ptnd2011.skolamed.pl

5-ta Bałtycka Szkoła Padaczki, 19-24 czerwiec 2010, Sopot, www.wolfstiftung.org

29 Międzynarodowy Kongres nt Padaczki, 28 sierpień do 01 wrzesień 2011, Rzym, Włochy, www.epilepsyrome2011.org

15 Kongres Europejskich Federacji Towarzystw Neurologicznych, Budapeszt, Węgry, 10-13.09.2011, www.kenes.com/efns2011

Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologicznego, Poznań, 07-09 września 2011, www.ptneuro.pl

II Forum Neurologii Dziecięcej Poznań, 07-08.10.2011, www.forumneurologii.pl

5 Światowy Kongres nt Kontrowersji w Neurologii, 14-17.10.2011, Pekin, Chiny, www.cony.com

ECTRIMS 2011: 27 Kongres Europejskiego Komitetu dot. Leczenia i Badań w Stwardnieniu Rozsianym, 19-22.10.2011, Amsterdam, Holandia, www.ectrims.eu

20 Światowy Kongres Neurologii, 12-18.11.2011, Marrakesh, Maroko, www.wcn-neurology.org